

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés

Zala vármegye, 2024.06.10-2024.06.17.

Időjárás:

A múlt héten eleinte folytatódott a csapadékos, mérsékelt meleg időjárás a megyében. Eső változó mennyiségben hullott, 2-4 nap alatt, 11-32 mm között. A nagyobb mennyiségek Nagykanizsa, Lenti térségében fordultak elő.

Az éjszakai hőmérséklet átmenetileg kissé csökkent 6,7-15,7 fok között volt mérhető. A maximum hőmérséklet 16,1-28,7 fok között alakult, a hétvégére emelkedett (átlag: 11,4-22,2 °C).

A páratartalom a csapadékos napok környezetében magas volt, átlagosan 85 % felett, de az időszak második felére 70 % körülire csökkent.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia: őszi árpa: sárgaérés; őszi búza: viaszérés.

Károsítók:

A gabonafélék érése, felszáradása az elmúlt hét alatt felgyorsult. A legtöbb tábla viaszérés vagy az érés előrehaladottabb stádiumában látható.

A kórokozók újabb fertőzése, szaporodása a felszáradt növényrészek miatt jelenleg már nem mérhető, kivéve a fuzárium és a korompenész fertőzést.

A **kalászfuzáriózis** fertőzöttség növekedett egy-egy állományban ~5-10 %-os fertőzöttség tapasztalható gyenge-közepes szinten. A kalászfertőzés mellett idén több esetben volt jellemző a talajból történő fertőzés is, amelynek következtében a teljes növény száradása vált láthatóvá. A mély fekvésű részeken valamint a tábla széleken gyakoribb a fertőzöttség.

KUKORICA

Növényfenológia: 9-11 leveles állapot.

Kukoricában a **kukoricamol**y rajzása folyamatos, de az elmúlt héten csökkenő egyedszámú (1-4 db imágó/csapda/3 nap). A párosodás, tojásrakás folyamatos és megkezdődött a tojásokból a lárvák kelése, fejlődése. Az L1-es lárvák hámozgatása általánosan jellemző a leveleken (a fertőzött táblákon) emellett (kisebb részt) az L2-es lárvák levéllyuggatása is megfigyelhető (1. fotó). Az első nemzedék elleni védekezésre fel kell készülni vagy meg kell kezdeni, ha kontakt hatású készítménnyel tervezzük azt, mivel az L3-as lárvák már a szárba is berágják magukat.

1. fotó: Kukoricamol y levéllyuggatása (L2 lárvák) (2024.06.14.)

A kártevő fokozott megfigyelése javasolt, mert a tojásrakáshoz és a lárvakeléshez is kedveztek az elmúlt hetek, napok időjárási körülményei (mérsékelten meleg, párás időjárás) és jelenleg is kedvezőek az életfeltételek.

A csapadékos napokat követően megjelentek a **kukorica golyva** tünetei a jégverés és/vagy vadak által károsított növényeken.

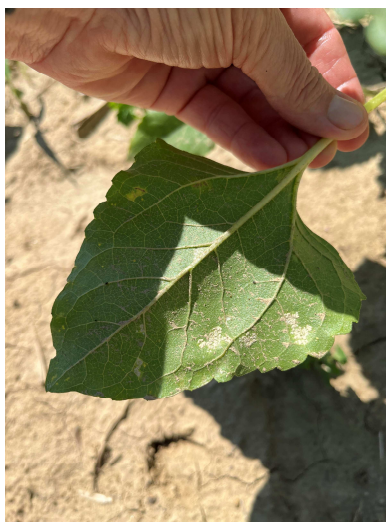
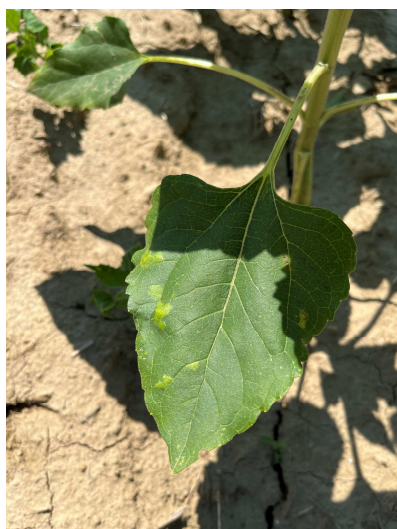
NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: ~6-10 leveles, csillagbimbós állapot.

Napraforgóban a csapadékos, párás időjárás miatt a **gombabetegségek** (szklerotínia, diaporte, foma, alternária) elleni védekezés elvégzése javasolt a fejlettebb állományokban. Az alsó leveleken az **alternáriás** betegség tünetei nem erősödtek jelentősen, gyenge mértékűek.

Egy-egy táblán megjelentek a **fehérsömör/fehér rozsda** (*Albugo tragopogonis*) tünetei. A fertőzöttség egyelőre gyenge mértékű de a sporangium képződés, szóródás intenzív a levél fonákon (2-3. fotó). A betegség egy-egy állományon belüli gyakorisága 20-40 %-os.

Napraforgóban a **parlagfű** fejlődése folyamatos, fejlettsége 2-8 leveles állapot között változik, tábla széleken 30-50 cm-es példányok is láthatóak.

2-3. fotó: Fehérsömör tünetei napraforgó levél színén, fonákon (2024.06.17.)

Megkezdődött a **poloskák** betelepülése a napraforgó állományokba, de számuk egyelőre alacsony.

BURGONYA

Növényfenológia: virágzás, sorok záródása.

Az esős, meleg időjárás továbbra is kedvezett a burgonya állományokban a **baktériumos betegségek** tüneteinek gyakori megjelenéséhez.

A **burgonyavész** fertőzésveszélye az elmúlt időszak első felében közepes szintű volt, melynek tünetmegjelenésére párás, mérsékelten meleg időjárási körülmények között hamarosan számíthatunk. Újabb fertőzési ciklus elindulása az újabb esőkkel és/vagy magas (75 % feletti) páratartalom mellett valószínűsíthető, ezért a megelőző védelem javasolt.

Általánosan megjelentek és fokozódtak az **alternáriás levélfoltosság** tünetei az alsó leveleken. Az érzékeny fajtákban (valamint házi kertben paradicsomon) a fertőzöttség gyenge fokozatú (2-es skála), de az előrejelzett időjárás a következő napokban kedvez a betegség terjedéséhez. Védekezés javasolt.

A **burgonyabogár** betelepítése, kártétele továbbra is góc-szerű. Ahol eddig kevésbé volt kártétel, mostanra ott is erősödött, többségében L2-L3-as lárvák találhatók (kis részt tojások is, tehát folyamatos de csökkenő a lárvakelés). Az állományok szemléje és a védekezés javasolt.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA, KÖRTE, DIÓ

Növényfenológia:

Cseresznye, meggy: érés-betakarítás vége;

Kajszi: gyümölcs színeződés-érés;

Alma, körte: gyümölcsnövekedés;

Dió: gyümölcsfejlődés, növekedés-csonthéj kialakulása, intenzív hajtásnövekedés.

Károsítók:

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye a csapadékos, párás napok miatt a múlt héten gyenge-közepes erősségű volt. Egy-egy érzékeny fajtán gyümölcsön is láthatóak tünetek de nem általános és legfeljebb gyenge mértékű (4. fotó).

4. fotó: Varasodás tünetek almán (2024.06.17)

Az esős időjárás és intenzív hajtásnövekedés miatt tovább erősödött az **erwíniás fertőzés (tűzelhalás) hajtás-és gyümölcstüneteinek** fellépése. A fertőzött fákon (alma, körte, birs) újabb-és újabb fertőzött hajtások megjelenése tapasztalható, ezért a tünetes hajtások mielőbbi eltávolítása és állománypermetezés javasolt.

A **lisztharmat** számára kevésbé kedvezett az eddigi időjárás. Újabb lisztharmat tünetek megjelenése nem jellemző, de érzékeny fajtákban továbbra is jelen van a betegség.

Almában a **zöld almalevéltetű** közepes-erős szintű fertőzöttsége csökkent de elsősorban a védelemben részesített ültetvényekben. A nyári tápnövényre történő vándorlás megkezdődött, de védelemre még szükség lehet.

Almában az **almamoly** rajzása erősödött, 8-10 db imágó/csapda/3 nap fogással. A csapdázás és a védekezés javasolt. A fertőzött gyümölcsök aránya szintén enyhén növekedett, ~1-3 %. Az **almalevél-aknázómoly** rajzása minimális.

A sodrómolyok gyümölcskártétele egy-egy ültetvényben erősödött. A rajzás megfigyelése javasolt.

Megfigyelhetők a fertőzött ültetvényekben a **kaliforniai pajzstetű** lázfoltjai. Ahol még nem tették, ott a védekezés javasolt a rajzó lárva ellen.

Cseresznyében, meggyben a csapadékos napokon tovább erősödött a **monília gyümölcsrothadás** fellépése. A túlrett fajtákon erős mértékű fertőzöttség jellemző. A későbbi fajtákban is mielőbbi betakarítás javasolt.

Cseresznyében megjelentek, érzékeny fajtákban pedig mostanra gyenge fokozatúra (2-es skála) erősödtek a **blumeriellás levélfoltosság** tünetei. Védekezés javasolt.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása gyenge intenzitású (8-10 db imágó/csapda/3 nap). Szilvában a **szilvamoly** egyedszáma továbbra is alacsony (3-4 db imágó/csapda/3 nap). Kártétel észlelési szinten látható. Kajszi barackon gyakori a **sodrómolyok** kártétele a gyümölcsökön.

Dióban a gnomóniás betegség újabb tünetei jelentek meg az érzékeny fajtákban. A fertőzött felületeken intenzív az acervuluszok kialakulása és a konídium képződés, melynek remélhetőleg a száraz, meleggé váló időjárás szab gátat. A védekezés folytatása javasolt az érzékeny fajtákban/hibridekben.

Dióban befejeződött a **teknős pajzstetvek** rajzása.

SZŐLŐ

Növényfenológia: bogyónövekedés-borsó nagyságú bogyó állapot.

Szőlőben az esős napokon csökkent a **szőlő lisztharmat** fertőzésveszélye. Fürt tünetek egyelőre nem jellemzőek. Az esős napok elmúltával a párás napokon a fertőzési nyomás emelkedik ezért a megelőző védelem indokolt.

Az időszak elején még folytatódó csapadékos napokon ezzel szemben nőtt a **peronoszpóra és feketerothadás** fertőzésveszélye! A peronoszpóra esetében újabb levéltünetek (olajfolt) jelentek meg, tehát a betegség terjedése folyamatos (5. fotó). A korábbi foltokon a sporulálás megfigyelhető, helyenként továbbra is intenzív. A fürtök még kifejezetten érzékenyek a fertőzésre, ezért a fokozott védelem indokolt. A jelenlegi körülmények között a betegség lappangási ideje 4-7 nap levélen, ezért az állományok szemléje elengedhetetlen.

5. fotó: Peronoszpóra újabb tünetei levélen (2024.06.17.)

A **feketerothadás** korábban megjelent levélfoltjaiban a piknídiumok kialakulása folyamatos, védelem nélküli ültetvényben tömeges. A gyakran erős mértékű levél tünetek mellett megjelentek az éppen kötődött kis bogyók kocsányán, a bogyókon és a fürtkocsányon is a tünetek, melyek felületén szintén tömeges a termőtest képződés (6-7. fotó). A párás, csapadékos napok kedveznek az újabb fertőzéseknek ezért a védekezés folytatása javasolt.

6-7. fotó: Feketerothadás erős mértékű levél fertőzöttsége, valamint tünetek fürt-és bogyókocsányon illetve bogyón (2024.06.17.)

Újabb **fitoplazma** tünetek jelentek meg a szőlős kertekben. A korábban már fertőzött ültetvényekben a fertőzött tőkék nagyarányú megjelenése miatt azok mielőbbi eltávolítása javasolt.

Az **amerikai szőlőkabóca** lárvakelése folyamatos. A lárvák száma a védelemben nem részesített ültetvényekben magas, 15-25 db lárva/100 levél. Az elmúlt időszakban újabb intenzív lárvakelés volt megfigyelhető, de kisebb arányban az L3-as lárvák is begyűjthetők: L1: ~55 %, L2: ~27 %, L3: ~18 %). Védekezés javasolt.

Zalaszentlőrinc, 2024. június 17.

Tűh Annamária
előrejelző